

Til lovforslag nr. L 15. Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 8. december 1995

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik

(Forstærket ungdomsindsats, fremrykning af aktivperioden, puljehold m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Arbejdsløshedskassen for Selvstændige Erhvervsdrivende i Danmark,
Det Kommunale Kartel og
Pædagogisk Medhjælper Forbund.

Der er af arbejdsministeren og af nogle mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis, Det Radikale Venstres, Fremskridtspartiets og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede og tiltrådte ændringsforslag. Mindretallet vil, såfremt de af mindretallet stillede ændringsforslag ikke bliver vedtaget, dog stemme for alle de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag og ved 3. behandling stemme for lovforslagets endelige vedtagelse.

Arbejdsministerens »finanslovpakke« rummer elementer, der peger i den rigtige retning,

men der er også grund til at påpege de punkter, som burde have været gennemført i forbindelse med dette års finanslov.

Venstre arbejdede under forhandlingerne målrettet på at få gennemført ændringer, som kunne have tilført arbejdsmarkedet en gennemgribende reform som erstatning for de seneste års såkaldte reformer, eftersyn og justering af arbejdsmarkedspolitikken.

Venstre finder, at der fortsat er utilfredsstillende regler i forbindelse med indgangen til dagpengesystemet og den samlede dagpengeperiodes længde.

Sammenholdt med andre lande, som Danmark normalt sammenlignes med, og som vi skal konkurrere med på de internationale markeder, er de danske regler fortsat meget favorable.

Derfor foreslår Venstre, at to års arbejde og tre års medlemskab af en arbejdsløshedskasse skal være »indgangsbilletten« til dagpengesystemet, hvor længden maksimalt burde være fire år fordelt på et års dagpengeperiode og tre års aktivperiode, herunder en hurtigere indfasning af de nye regler vedrørende længden på dagpenge- og aktivperioden.

Venstre finder det også uhensigtsmæssigt, at ledige først kan anvises arbejde uden for deres eget faglige område (rimeligt arbejde) efter 12 måneder. Denne periode burde højst være på seks måneder. Herefter skal de ledige stå til rådighed for de job, som de rent faktisk kan bestride, uanset hidtidig beskæftigelse og forudgående uddannelse.

Der har de seneste år været så mange fejl hos arbejdsformidlingen og i a-kassesystemet, at tilsynet bør strammes op. Ministerens forslag om en styrkelse af tilsynsvirksomheden er selvfølgelig udmærket, men Venstre har lagt vægt på, at der blev et uafhængigt tilsyn, som ikke alene kan kigge arbejdsløsheds-kasseadministrationen i kortene, men også arbejdsformidlingen i relation til håndteringen af de ledige.

Venstre er bekymret for den projekt- og uddannelseskultur, der opstår i kølvandet på en lovgivning, som i den grad prioriterer uddannelsesforløb frem for pligten til jobtræning og udlusning til de private virksomheder.

Det samlede finanslovsforslag øger ikke antallet af private jobåbninger væsentligt, og der ved er der en risiko for, at flere havner på passiv bistand og færre i aktivitet.

Antallet af puljeforbild illustrerer problemstillingen meget tydeligt. Jobbene bliver skabt inden for den offentlige sektor på nogle serviceområder, f.eks. grønne job, hvor de vil konkurrere med private arbejdspladser. Alternativet er jobtræning i den private sektor. Dette vil i større omfang føre til flere varige job, mere tilfredsstillende arbejdsforhold, øget motivation og mindre udgifter for det offentlige.

Venstre finder det meget vigtigt, at der sikres ligestilling mellem selvstændige erhvervsdrivende og lønmodtageres muligheder for at få bevilget børnepasningsorlov.

Venstre finder imidlertid ikke, at finanslovsforslaget er tilstrækkeligt. Venstre mener bl.a., at lediges mulighed for at få orlov fra deres ledighed skal afskaffes. Venstre finder det paradoksalt, at man med de nuværende regler kan søge orlov fra ledighed.

For at sikre gennemskueligheden i de forskellige godtgørelser ønsker Venstre at forenkle godtgørelsessystemet ved at indføre en generel ensartet godtgørelse svarende til 80 pct. af dagpengesatsen.

Et andet mindretal (Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

En del af mindretallet (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) bemærker, at som det fremgår af de af SF fremsatte beslutnings-

forslag nr. B 11 (om indførelse af en ret for langtidsledige til at få et ordinært arbejde) og B 12 (om indførelse af en uddannelsesorienteret ungdomsgaranti), er SF tilhænger af, at arbejdsløse så tidligt som muligt i arbejdsløshedsperioden får tilbud om et arbejde. Det gælder ikke mindst for unge, som skal have tilbud om uddannelse eller arbejde.

Det er spild af samfundsressourcer og af menneskelige ressourcer, at der er stor arbejdsløshed samtidig med, at der er meget arbejde, der ikke bliver udført, f.eks. inden for omsorgsområdet og inden for det grønne område, og samtidig med, at der er mange i arbejde, der knokler hårdt og har megen overtid.

Der er masser af arbejde, der kunne udføres, som ikke bliver udført. De vilkår, vi byder de gamle, de syge og børnene, er i mange tilfælde klart utilfredsstillende. Derfor er der masser af job inden for omsorgsområdet.

Der er også masser af arbejde inden for det grønne område - i form af natur- og skovpleje, oprydning af lossepladser, reovering af kloaker m.v.

Der ville også være masser af job til arbejdsløse, hvis arbejdet blev fordelt meget bedre. Overarbejde inden for områder, hvor der er en vis arbejdsløshed, burde afspadsres. Der burde åbnes for muligheden for at bruge skraldemandsmodellen til en frivillig arbejdsfordeling, hvor der er en vis arbejdsløshed, jf. SF's forslag til folketingsbeslutning om fordeling af arbejde og fri tid (skraldemandsmodellen) (B10).

SF mener, at det er vigtigt, at unge får en uddannelse, men det er vigtigt, at der skal være en valgmulighed mellem uddannelse og arbejde. Selv om uddannelse er vigtig, er uddannelse ikke meget værd, hvis der er tale om tvangsuddannelse, hvilket der i realiteten kan være tale om efter regeringens lovforslag. Efter SF's opfattelse drejer det sig om:

- at der bliver flere uddannelsespladser inden for de videregående uddannelser, f.eks. som folkeskolelærer, pædagog, sygeplejerske og inden for humaniora og samfundsvidenskaberne. Det kræver, at der afsættes flere ressourcer hertil.
- flere praktikpladser, som bl.a. må fremskaffes ved at arbejdsgiverne presses yderligere på pengepungen i form af pisk (afgift) og gulverod (tilskud).

– flere EGU-pladser, hvilket bl.a. må være op til kommunerne at sikre. EGU skal sammen med den frie ungdomsuddannelse og produktionsskolerne være med til at sikre, at vi ikke får en restgruppe af unge helt uden uddannelse.

SF mener ikke, at der er brug for særlige 18 måneders uddannelsesforløb. Det er discountuddannelser, som alene har til formål at fjerne unges muligheder for at få dagpenge på normal vis.

Alle taler om, at nu må der gøres noget for at sikre, at alle unge kan få en uddannelse og et job.

Det er heller ikke for tidligt, at denne erkendelse kommer. Vi har i mange år haft en høj ungdomsarbejdsløshed, fordi der ikke har været arbejde til unge, og fordi mange unge ikke har kunnet komme ind på en uddannelse eller har kunnet få en praktikplads.

Det er derfor grotesk, at der fra forskellig side i længere tid nærmest er kørt en hetz imod de unge, som om de ikke vil have arbejde eller uddannelse. Dette er i modstrid med alle kendsgerninger.

Også i år blev mange unge afvist ved de videregående uddannelser. Ialt blev 14.000 unge afvist i første omgang. Dette tal er dog efterfølgende blevet reduceret til ca. 11.000 efter nyt optag. Tallet af afviste var i øvrigt lidt mindre end tidligere år, fordi ansørgertallet var faldet på grund af, at kravene til bestemte fag er blevet øget. Så billedet af, hvor mange der er afvist, ser værre ud i virkeligheden.

Hvorfor anvendes pengene til de ikke-brugte uddannelsespladser ikke til oprettelse af uddannelsespladser på de områder, hvor der er stort pres på uddannelsespladser? Der er jo brug for lærere, pædagoger, sygeplejersker osv.

For nogle år siden blev der talt meget om de store problemer med manglen på praktikpladser. Det tales der næsten ikke om nu. Men det er ikke, fordi der ikke mangler praktikpladser. Pr. 1. oktober var der registreret 6.738 praktikpladssøgende; heraf følger 2.798 unge nu i mangel af en rigtig praktikplads skolepraktik.

Vi oplever i øjeblikket den helt groteske situation, at der er arbejdsgivere, der råber op om, at de ikke kan få faglært arbejdskraft, samtidig med at de samme arbejdsgivere ikke påtø sig

at uddanne den faglærte arbejdskraft for 3-4 år siden og fortsat ikke tager praktikelever.

Det siges, at der bliver mangel på faglærte inden for jern og metal. Ikke desto mindre er der mange unge inden for jern- og metalområdet, der fortsat søger praktikplads.

I en tid, hvor der fremføres udokumenterede påstande om, at der er arbejdsløse, der ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet, kan det derimod konstateres, at mange arbejdsgivere ikke står til rådighed med uddannelsespladser til unge.

Den nuværende regering har gjort en del for at rette op på de forsømmelser, som skete på uddannelsesområdet, mens de borgerlige var ved magten. Men det er ikke nok.

Regeringen påstår at ville prioritere uddannelse højt. Der sker da også forbedringer på uddannelsesområdet i anden lovgivning, f.eks. VUS-loven og AMU-loven. Men det er uforståeligt, at man f.eks. ikke længere vil tillade arbejdsløse at uddanne sig på dagpenge, f.eks. at læse til lærer på aftenseminarium eller at gå på daghøjskole for dagpengene.

Begrundelsen fra regeringen for, at arbejdsløse ikke skal kunne læse til lærer på et aftenseminarium, har været, at det er uholdbart, at der er studerende, som er på SU, mens andre er på dagpenge. Man påstår, at studerende skal behandles ens.

Det skal de også, hvis deres vilkår er ens. Men det er de ikke. De studerende, der er dagpengeberettigede, har været på arbejdsmarkedet i nogle år og har ofte forsørgerforpligtelser. Derfor er deres situation anderledes end situationen for dem, der er helt unge, og som kun har været på SU.

At arbejdsløse over 25 år ikke må bruge deres dagpenge til et daghøjskoleophold er helt uforståeligt. Det er, som om regeringen og De Konservative kun har tænkt på højskoler, da man lavede reglen om, at unge under 25 år i det første halve år af deres arbejdsløshed godt må tage på højskole og daghøjskole, fordi højskoleelever normalt er under 25 år, mens daghøjskoleelever er over 25.

Efter SF's opfattelse er det fornuftigt, at alle skal kunne tage uddannelse for deres dagpenge, så længe de står til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er da langt bedre, at arbejdsløse bruger deres arbejdsløshedsperiode kreativt til

f.eks. uddannelse, frem for at de ikke har noget at tage sig til og er passive.

SF ønsker som sagt, at unge så hurtigt som muligt får tilbud om uddannelse eller arbejde. SF har foreslået, at dette skal ske efter et halvt år, jf. forslag til folketingsbeslutning om en uddannelsesorienteret ungdomsgaranti (B 12).

For andre arbejdsløse mener SF det er vigtigt, at man gradvis får begrænset andelen af langtidsledige. SF har i beslutningsforslag nr. B 11 foreslået, at arbejdsløse med mere end 4 års arbejdsløshed får tilbud om arbejde. Men også 3-4. års arbejdsløshed er uacceptabel. Derfor skal der efterhånden også gives tilbud til arbejdsløse med 3, 2 og 1 års arbejdsløshed. Men da problemet er så stort, må tilbudene til de langtidsarbejdsløse ske gradvis.

Men det er selvfølgelig ikke ligegyldigt, hvilke tilbud der er tale om. Ligesom det heller ikke er ligegyldigt, på hvilke vilkår tilbudene gives. SF mener, at der er masser af rigtige job, som bør udføres. Derfor skal der være tale om ordinært arbejde på overenskomstmæssige vilkår. Løn efter overenskomsterne og på fuld tid. Dette uanset om det er arbejdsløse over eller under 25 år.

Arbejdsløse skal have ordinært arbejde, ikke aktivering. Der er noget uværdigt i, at voksne mennesker, der har været på arbejdsmarkedet i adskillige år, skal aktiveres eller i jobtræning. De skal have arbejde - måske kombineret med uddannelse.

Også de nye såkaldte jobpuljestillinger er mere end problematiske efter SF's opfattelse, idet de er med til at cementere et B- og C-arbejdsmarked. Der er tale om rigtige job, der bør aflønnes m.v. som rigtige job.

Regeringens lovforslag indebærer også, at dagpengeperioden bliver afkortet til 5 år. Efter SF's opfattelse bør mennesker slet ikke være i arbejdsløshedssystemet så længe. De skal have arbejde eller uddannelse. Men så længe de ikke kan få arbejde, må samfundet garantere dem en indkomst i form af dagpenge. Tvivlen om arbejdet vil være der, men må komme den arbejdsløse til gode. Derfor er SF imod afkortningen af dagpenge.

SF tager også afstand fra regeringens aftale med De Konservative om at gøre det sværere at blive medlem af en a-kasse ved at indføre kravet om 1 års arbejde inden for 3 år som betingelse til at kunne blive dagpengeberettiget.

Dette krav for at kunne blive dagpengeberettiget kombineret med forringelserne af specielt unges muligheder for at kunne modtage dagpenge vil afgjort svække unges interesse for at blive medlem af en a-kasse og utvivlsomt også deres interesse for at blive medlem af en fagforening.

For borgerlige partier er det forståeligt, at de gerne vil have fagbevægelsen svækket. Men det burde da ikke være i Socialdemokratiets interesse.

Regeringens finanslov er ikke mindst grov over for de unge. Men den er mindst lige så grov over for de 50-59-årige, der hidtil som en forsøgsordning har kunnet vælge at gå på overgangsydelse. Det stoppes der nu for fra 1. januar.

En 56-årig ufaglært, der har været på arbejdsmarkedet i over 40 år, og som nu føler sig nedslidt, kan herefter ikke længere komme på overgangsydelse, medmindre vedkommende pr. 1. januar har været arbejdsløs i et år. Alle troede med rette, at ordningen skulle gælde, så længe forsøgsordningen løb. Derfor kommer mange i klemme ved lovændringen og føler sig snydt af regeringen.

Da overgangsydelsen for de 50-59-årige blev indført, var det både fordi det var svært for de pågældende at få arbejde, og fordi en del af de 50-59-årige efter mange år på arbejdsmarkedet reelt var slidt ned.

Antallet af mennesker på overgangsydelse er steget ganske meget de seneste år.

Regeringen mener, at beskæftigelsessituationen er blevet væsentligt bedre. Derfor skulle der ikke være brug for overgangsydelsen. Det er rigtigt, at der er kommet flere i arbejde. Men betyder det, at de ufaglærte arbejdsløse kvinder mellem 50-59, der hidtil har benyttet sig af overgangsydelsen, let kan få et arbejde? Svaret er nej. At der mangler smede og bygningshåndværkere i Vestjylland hjælper ikke den 54-årige ufaglærte kvinde. Ej heller hjælper manglen på uddannede sygeplejersker og pædagoger den 54-årige ufaglærte kvinde.

Regeringen har også sagt, at bedre arbejdsmiljø er svaret på nedslidningen på arbejdsmarkedet. Sandt nok. Men det løser ikke problemet for den 54-årige ufaglærte kvinde, som allerede er blevet nedslidt på arbejdsmarkedet.

Bedre arbejdsmiljø er en glimrende løsning til at undgå nedslidningen i fremtiden. Men

det hjælper ikke nu på de aktuelle problemer. Og hvad vil regeringen så i øvrigt gøre for et bedre arbejdsmiljø? Vil regeringen f.eks. være med til at forhøje arbejdsgivernes arbejdsskadeforsikringspræmie klækkeligt som en præventiv foranstaltning? Det har SF i det mindste ikke hidtil hørt noget om.

I stedet for at lukke for muligheden af, at 50-59-årige kan gå på overgangsydelse, bør man give dem valgmuligheden mellem overgangsydelse og at blive på arbejdsmarkedet med de rettigheder og pligter, det indebærer.

Det er langtfra lukrativt at gå på overgangsydelse, da ydelsen kun er på 82 pct. af maksimale dagpenge. Derfor er overgangsydelsen en nødløsning for dem, der vælger den.

Dertil kommer, at det bliver mere end svært at få fremskaffet de mange job, som regeringen lægger op til skal fremskaffes med fremrykning af tilbud, hvis ingen af de 50-59-årige kan vælge overgangsydelsen. Så skal også alle 50-59-årige have et fremrykket tilbud. Endelig er det dyrere, at 50-59-årige er på dagpenge, frem for at nogle af dem frivilligt er på overgangsydelse.

Mange mennesker, der er i 50'erne, føler sig med rette snydt af regeringen, fordi de havde regnet med, at de kunne vælge overgangsydelsen, hvis de alligevel ikke kunne få job på arbejdsmarkedet. Ikke mindst føler de 50-59-årige sig snydt, hvis en længere arbejdsledelseperiode i 1995 har været afbrudt i kort tid af f.eks. sygdom, uddannelse, orlov, aktivering eller af ferie holdt for egne optjente feriedagpenge.

Efter SF's opfattelse er regeringens lovforslag udtryk for en helt igennem forkert arbejdsmarkedspolitik. Den rammer især de unge negativt. Den rammer de 50-59-årige. Den rammer mange, der har disponeret i god tro. Den opbygger et A-, B- og C-arbejdsmarked. Den løser ikke de reelle problemer på arbejdsmarkedet med sine forslag. Derfor stemmer SF naturligvis imod lovforslagene.

En anden del af mindretallet (Enhedslistens medlem af udvalget) finder, at forslagene i lovforslag L 16, som er behandlet sammen med L 14 og L 15, er et ensidigt angreb på de arbejdsløse.

Enhedslisten har eftersøgt saglige argumenter for de forslag, som arbejdsministeren har

fremlagt, men uden held. Enhedslisten vender sig derfor imod,

- at alle under 25 år, der ikke har nogen kompetencegivende uddannelse, skal tvinges ind i uddannelse efter 6 måneders ledighed. Enhedslisten finder ikke, at tvang er et godt pædagogisk princip,
- at ydelsen ved uddannelsen skal afhænge af uddannelsesvalget: SU, elevløn m.v. Enhedslisten mener, at arbejdsløse under 25 år i lige så høj grad som arbejdsløse over 25 år har udgifter,
- at dagpengeperioden kortes ned fra 9 til 5 år. Enhedslisten mener, at arbejdsløsheden afskaffes ved at skabe nye job og ikke ved at afkorte dagpengeperioden,
- at der efter 2 års ledighed bliver tvangsaktivering de sidste 3 år af dagpengeperioden uden overenskomstmæssig løn og arbejdsvilkår. Enhedslisten finder det helt forkasteligt, at offentligt arbejde skal udføres for et beløb svarende til de maksimale dagpenge,
- at længden af dagpengeperioden ikke kan forlænges ud over de 5 år, uanset at de arbejdsløse ikke får det tilbud, som de har pligt til at modtage,
- at ledige kun kan få et år med uddannelsesorlov, og at orloven ikke forlænger dagpengeperioden,
- at ledige højst kan få 4 ugers uddannelsesorlov inden for de første 26 ugers ledighed,
- at 16-17-årige ikke kan blive medlem af en arbejdsledelsekasse, og at man nu først kan få dagpenge, når man er 19 år,
- at det kun bliver muligt at deltage i selvvalgt uddannelse under 20 timer ugentligt samtidig med, at dagpengeretten bevares, og kun i uddannelser, der ikke er SU-berettiget,
- at ledige under 25 år får mulighed for at deltage i højskole- og daghøjskoleforløb i over 20 timer om ugen, men »...med en dagpenge-sats på 50 pct. af de maksimale dagpenge for fuldtids-, henholdsvis deltidsforsikrede ledige.« Enhedslisten mener, at de nævnte forslag forhindrer arbejdsløse i at få den uddannelse, som de selv ønsker,
- at overgangsydelsen afskaffes,
- at arbejdskravet for at få dagpengeret og for at genoptjene dagpengeret forhøjes til 52 uger,
- at der skal ske en forstærket overvågning af rådighedsreglerne gennem et ekstra tilsyn.

Enhedslisten mener, at de arbejdsløse faktisk står til rådighed for arbejdsmarkedet, og at alle hidtidige undersøgelser underbygger denne holdning,

- at der indføres tvangsomskoling, som ikke skal indgå i en handlingsplan, hvorfor den arbejdsløse slet ingen indflydelse har derpå.

Mindretallet har stillet ændringsforslag til regeringens lovforslag, men Enhedslisten vil under alle omstændigheder stemme imod regeringens lovforslag.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, V, KF, RV, FP og CD):

1) *Nr. 2* affattes således:

»2. I § 11 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»Stk. 4. En individuel handlingsplan skal udarbejdes eller revideres forud for afgivelse af tilbud efter kapitlerne 5-11, § 32 b og kapitel 12, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om, at arbejdsformidlingen i særlige situationer kan afgive tilbud om uddannelse uden forudgående udarbejdelse eller revision af en individuel handlingsplan.«

Af et *mindretal* (SF og EL):

2) *Nr. 5* udgår.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, V, KF, RV, FP og CD):

3) I den under *nr. 5* foreslåede affattelse af § 17, stk. 3, ændres »arbejdsformidlingen« til: »arbejdsløsheds-kassen efter arbejdsformidlingens bestemmelse«.

4) I den under *nr. 5* foreslåede affattelse af § 17 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Arbejdsministeren kan efter forhandling med undervisningsministeren fastsætte nærmere regler om uddannelsesinstitutionernes pligt til at underrette og afgive oplys-

ninger til arbejdsformidlingen om ledige, der deltager i uddannelse efter dette kapitel.«

Stk. 6 bliver herefter stk. 7.

5) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»01. Efter § 19 indsættes som ny paragraf:

»§ 19 a. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om, at de regionale arbejdsmarkedsråd ud fra en arbejdsmarkedspolitisk vurdering kan afholde deltagerbetalingen på AMU for personer, der er ledighedstruede, og som derfor ønsker at skifte til et fagområde med bedre beskæftigelsesudsigter.«

Af et *mindretal* (V):

6) *Nr. 11* udgår.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, KF, RV, FP og CD):

7) I den under *nr. 11* foreslåede § 24 a indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om, at ledige ikke samtidig kan være i tilbud og i ordinær beskæftigelse hos samme arbejdsgiver.«

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 7 og 8.

8) I den under *nr. 11* foreslåede § 24 c indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»Stk. 2. Udbetaling af tilskud til puljeblik må ikke være konkurrenceforvridende.

Stk. 3. Arbejdsgiveren medfinansierer puljeblik med 10 pct. af den samlede lønudgift til puljeblik.

Stk. 4. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om arbejdsgiveres medfinansiering i forbindelse med puljeansættelse.«

9) *Nr. 15* affattes således:

»15. § 28, stk. 1, affattes således:

»Ledige dagpengemodtagere under 60 år har inden for dagpengeperioden, jf. § 55, stk. 1, i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., og indtil påbegyndelsen af aktivperioden ret til et rimeligt forløb på op til 12 måneder, hvis den ledige selv fremsætter ønske herom. Den ledige har ret til at påbegynde forløbet senest efter 2 års ledighed.«

10) Det under nr. 19 foreslåede § 32 a, stk. 2, 3. pkt., affattes således:

»Med udgangspunkt i den lediges ønsker og forudsætninger samt arbejdsmarkedets behov angiver planen, hvilke uddannelsesaktiviteter der kan bidrage til opfyldelse af målet.«

11) I det under nr. 19 foreslåede § 32 b, stk. 2, indsættes efter »arbejdsmarkedsbidrag«: »og eventuelt bidrag til arbejdsmarkedspension«, og efter »under hensyn hertil« indsættes: »samt under hensyn til løn og tillæg m.v. Arbejdsministeren kan efter forhandling med arbejdsmarkedets parter og de kommunale organisationer fastsætte nærmere regler om arbejdstiden i tilbud«.

12) I den under nr. 19 foreslåede § 32 b indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om, at ledige ikke samtidig kan være i tilbud og i ordinær beskæftigelse hos samme arbejdsgiver.«

Af et mindretal (V):

13) Nr. 25 udgår.

Af arbejdsministeren, tiltrådt af et flertal (S, V, KF, RV, FP og CD):

14) I den under nr. 27 foreslåede affattelse af § 34, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »arbejdsmarkedsbidrag«: »og eventuelt bidrag til arbejdsmarkedspension«.

15) Efter nr. 28 indsættes som nyt nummer: »02. Efter § 35 indsættes som ny paragraf:

»§ 35 a. Ledige, som deltager i tilbud, bortset fra tilbud om etableringsydelse, står til rådighed for arbejde formidlet af arbejdsformidlingen eller arbejdsløsheds-kassen. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler herom, herunder om at arbejdsformidlingen kan fravige kravet om rådighed.«

16) Nr. 31 affattes således:

»31. Overskriften til kapitel 16 affattes således:

»Udbetaling af ydelser, refusion, tilsyn, regnskab m.v.«

17) Nr. 32 affattes således:

»32. § 40 affattes således:

»§ 40. Arbejdsløsheds-kasserne udbetaler uddannelsesgodtgørelse og etableringsydelse til ledige dagpengemodtagere samt befordringsgodtgørelse til ledige dagpengemodtagere, der deltager i uddannelse, i individuel jobtræning eller i et puljejob.

Stk. 2. Staten yder arbejdsløsheds-kasserne refusion af de udgifter, som afholdes efter stk. 1. Reglerne i §§ 79-82 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. finder tilsvarende anvendelse, dog skal regnskab for udbetaling af de i stk. 1 nævnte ydelser tilsendes direktøren for Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Stk. 3. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om beregning og udbetaling samt om administration, regnskab, revision, tilsyn m.v. for de i stk. 1 omhandlede ydelser.«

18) Nr. 33 affattes således:

»33. § 41 affattes således:

»§ 41. Arbejdsformidlingen eller (amts)kommunen udbetaler løntilskud i forbindelse med jobtræning og tilskud i forbindelse med individuel jobtræning eller puljejob.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om beregning og udbetaling, herunder refusion, samt om administration, regnskab, revision, tilsyn m.v. for de i stk. 1 omhandlede tilskud.

Stk. 3. Arbejdsformidlingen kan afholde lønudgifter til tilbudt jobtræning i staten og (amts)kommunerne, som ligger ud over den fastsatte kvote til jobtræning og individuel jobtræning, jf. § 37, stk. 2.

Stk. 4. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om administration og udbetaling af løntilskud og tilskud efter stk. 1 og kan herunder bestemme, at administrationen og udbetalingen til (amts)kommunerne kan overføres til en anden offentlig myndighed.«

19) Nr. 34 affattes således:

»34. Efter § 41 indsættes som ny paragraf:

»§ 41 a. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om ydelse af forskud til aktiviteter i henhold til denne lov og om betaling af afmeldegebyrer til uddannelsessteder m.v.«

20) I den under nr. 36 foreslåede affattelse af § 62, stk. 3, ændres »og § 24, stk. 5,« til: »§ 24, stk. 5, og § 24 c, stk. 2,«.

21) Nr. 37 affattes således:

»37. I § 63, stk. 1, ændres »efter §§ 28-32 og § 34« til: »efter § 24 a, stk. 5, § 28, § 32 b, stk. 2, og § 34«.

22) Efter nr. 37 indsættes som nyt nummer:

»03. § 63, stk. 3, ophæves.«

Til § 2

23) Paragraffen affattes således:

»§ 2

Stk. 1. § 1, nr. 1-6, 01, 7-16, 18-28, 02, 29-37 og 03, træder i kraft den 1. januar 1996.

Stk. 2. § 1, nr. 17, træder i kraft den 1. januar 1998.

Stk. 3. Arbejdsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 1, nr. 38.«

Til § 3

24) Stk. 2 affattes således:

»Stk. 2. Ledige, der er eller bliver omfattet af §§ 32 a og 32 b, og som har fået afgivet et konkret tilbud inden lovens ikrafttræden, kan påbegynde eller fortsætte dette efter de hidtil gældende regler. Disse ledige omfattes af § 1, nr. 1, 5 og 19, efter 6 måneders ledighed inden for 9 måneder regnet fra tilbudets afslutning. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler herom samt nærmere regler for en gradvis indføring af unge lediges ret og pligt til tilbud.«

25) I stk. 3 ændres »1. januar 1997« til: »1. januar 1996«, og efter »har ret« indsættes: »og pligt«.

26) Stk. 4 og 5 affattes således:

»Stk. 4. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om gradvis indføring af ret og pligt til tilbud for ledige, som har påbegyndt en dagpengeperiode før den 1. juli 1996.

Stk. 5. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om ret og pligt til tilbud efter de før 1. januar 1996 gældende regler.«

Bemærkninger

Til nr. 1

En individuel handlingsplan skal udarbejdes eller revideres forud for afgivelse af tilbud i dagpengeperioden og aktivperioden. Bestemmelserne herom står for øjeblikket i afsnittene om rettigheder i hhv. dagpengeperioden og aktivperioden, men bliver med forslaget samlet i lovens kapitel 4 om individuel handlingsplan.

Der kan dog opstå situationer, hvor der kan være behov for at kunne afgive tilbud om uddannelse uden at skulle afvente udarbejdelse eller revision af en handlingsplan.

Her tænkes specielt på tilbud om omskoling, efteruddannelse eller anden form for opkvalificerende kurser, som Arbejdsformidlingen vurderer umiddelbart vil kunne forbedre den lediges muligheder for beskæftigelse.

Det foreslås derfor, at arbejdsministeren får bemyndigelse til at fastsætte regler om, at kravet om en handlingsplan kan fraviges i nærmere angivne situationer, hvor det ikke vil være hensigtsmæssigt at lade et uddannelses tilbud bero på en handlingsplan.

Som et led i opfølgningen af aftalen om finanslov 1996 mellem regeringen og Det Konservative Folkeparti vil rådighedsreglerne blive ændret således, at det fremgår, at afslag på eller ophør i et sådant uddannelses tilbud i sanktionsmæssig henseende sidestilles med afslag på eller ophør i tilbud efter en individuel handlingsplan.

Den foreslåede ændring griber ikke ind i den eksisterende mulighed for via en handlingsplan at tilrettelægge omskolings- og uddannelsesforløb som led i den løbende arbejdsmarkedsindsats.

Til nr. 2

Ændringsforslaget betyder, at de foreslåede regler for unge ophæves, således at medlemmerne i a-kasserne i højere grad ligestilles.

Til nr. 3

Der er tale om en redaktionel ændring, der betyder, at arbejdsløsheds-kasserne, som efter gældende regler udbetaler uddannelsesgodtgørelse, også skal udbetale uddannelsesgodtgørelse til unge under 25 år.

Til nr. 4

Ændringsforslaget betyder, at der skabes mulighed for, at der kan føres kontrol med, at uddannelsen følges. En tilsvarende bestemmelse er blevet indsat i de særlige regler om tilbud om uddannelse til unge og i reglerne om orlov til uddannelse.

Til nr. 5

Der er i de senere år taget en lang række initiativer for at sikre en høj grad af mobilitet på arbejdsmarkedet. Blandt disse kan nævnes stramning af rådighedsreglerne og øget satsning på uddannelse herunder særligt voksen- og efteruddannelse. I takt med den faldende ledighed stilles der stadig større krav til de instrumenter, der bringes i anvendelse for at undgå flaskehalse på arbejdsmarkedet. Således må det sikres, at der ikke eksisterer barrierer for, at personer, der er ansat på fagområder i tilbagegang, omskoles med henblik på at opnå beskæftigelse på fagområder i fremgang.

Det foreslås derfor, at de regionale arbejdsmarkedsråd efter en konkret vurdering skal have mulighed for at give støtte til deltagerbetalingen til personer, som ønsker at skifte til et fagområde med væsentlig bedre beskæftigelsesudsigter end på deres nuværende fagområde, hvis

- ansøgeren er beskæftiget
- ansøgeren er ansat på et fagområde i tilbagegang
- ansøgeren er ledighedstruet
- ansøgeren påbegynder en uddannelsesaktivitet med henblik på at skifte til et fagområde med gode beskæftigelsesudsigter og
- AF har godkendt ansøgningen.

Til nr. 6

Ændringsforslaget indebærer, at de foreslåede regler om puljeforbud udgår. Hvis det vedtages, skal der stilles forslag om yderligere ændringer.

Til nr. 7

Bestemmelsen svarer til de gældende regler for tilbud til ledige i delperiode 2 (aktivperioden).

Til nr. 8

Forslaget om, at puljeforbud - som er et nyt arbejdsmarkedspolitisk redskab - ikke må være konkurrenceforvridende, er i overensstemmelse med de gældende regler om løntilskud til jobtræning og individuel jobtræning. Forslaget indebærer herudover, at der indføres en medfinansiering for arbejdsgiverne på 10 pct. af den samlede lønudgift (incl. pensionsbidrag, arbejdsmarkedsbidrag, ATP, AER, feriegodtgørelse m.v.). Arbejdsministeren får en bemyndigelse til at udstede nærmere retningslinjer herom.

Den arbejdsmarkedspolitiske indsats skal dog primært rettes mod den private sektor - med det sigte, at omfanget af jobtræning i den private sektor øges. I lyset af finanslovaftalen bliver der iværksat et analysearbejde, som skal udvikle incitamentet f.eks. i form af præmieringsordninger eller særlige vederlag, der kan bringes i anvendelse i forhold til den enkelte AF-medarbejder, AF-medarbejdergrupper, AF-regionen etc. Den endelige udformning af incitamentordningen vil bl.a. bero på resultatet af analysearbejdet, som vil foreligge i løbet af 1 - 2 måneder.

Til nr. 9

I forbindelse med, at fremrykningen af indsatsen over for ledige i aktivperioden påbegyndes den 1. juli 1996, foreslås det, at minimumsrettighederne for ledige i dagpengeperioden justeres, således at minimumsretten med virkning fra 1. januar 1996 alene udløses, hvis den ledige selv fremsætter ønske herom. De ledige, som for øjeblikket er i gang med et tilbud, eller i en handlingsplan har aftalt et konkret tilbud, bevarer retten (og pligten) til dette tilbud.

Til nr. 10

Det præciseres, at den individuelle uddannelsesplan tager udgangspunkt i den lediges ønsker og forudsætninger samt arbejdsmarkedets behov.

Til nr. 11, 12 og 14

Ændringsforslagene betyder, at bestemmelserne får samme formulering som de tilsvarende bestemmelser om aflønning og arbejdstids-

fastsættelse ved puljob og ved tilbud i aktivperioden.

Til nr. 13

Ændringsforslaget indebærer, at der fortsat er mulighed for privat selvfundet jobtræning i aktivperioden.

Til nr. 15

Med ændringsforslaget præciseres den »passive« rådgighedsforpligtelse - dvs. at den ledige kan formidles (og har pligt til at overtage) ordinært arbejde - under tilbud, der indgår i en handlingsplan. Forslaget er i overensstemmelse med den hidtidige praksis på området. En tilsvarende bestemmelse vil komme til at gælde for ledige på uddannelsesorlov og for ledige, der får AMU-godtgørelse. Der vil derimod ikke blive stillet krav om rådgighed for unge, der som led i den forstærkede ungdomsindsats er i uddannelse.

Til nr. 16

Der er tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 17 og 18

På foranledning af Rigsrevisionen foreslås der en præcisering af bestemmelserne, således at der nu er klare regler om refusion, forskudsbetaling m.v.

Til nr. 19

Med bestemmelsen præciseres, at arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om udbetaling af forskud i forbindelse med aktive-ringsindsatsen samt om betaling af afmeldegebyrer til uddannelsessteder m.v. for kursister, der er tilmeldt af AF som led i en aktiveringsindsats. Det forudsættes, at de afmeldegebyrer, som AF konkret pålægges at betale som følge af aflysninger, afspejler kursusudbyderens tab, opgjort ud fra en gennemsnitsbetragtning.

Til nr. 20 og 21

Der er tale om redaktionelle ændringer.

Til nr. 22

Ministeren har adgang til på eget initiativ at tage en afgørelse truffet af Arbejdsmarkedsstyrelsen op til undersøgelse og afgørelse. Bestemmelsen, som er overflødig, foreslås ophævet.

Til nr. 23

Ændringen er en følge af, at reglerne om puljob samt de nye numre skal træde i kraft den 1. januar 1996.

Til nr. 24

Indføringen af unge lediges ret og pligt efter §§ 32 a og 32 b sker gradvist over 1 år, således at alle unge i målgruppen er omfattet af §§ 32 a og 32 b med udgangen af marts 1997. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler herom samt nærmere regler om indføring af ret og pligt efter §§ 32 a og 32 b for unge, der inden lovens ikrafttræden har fået afgivet et konkret tilbud efter de gældende regler.

Til nr. 25

Bestemmelsen er en følge af, at de lediges minimumsrettigheder med virkning fra den 1. januar 1996 alene udløses, hvis de ledige selv fremsætter ønske herom.

Til nr. 26

Ad stk. 4.

Som led i opfølgningen af aftalen om finanslov for 1996 mellem regeringen og Det Konservative Folkeparti påbegyndes fremrykningen af aktivperioden den 1. juli 1996 i stedet for den 1. januar 1997.

Ad stk. 5.

Bestemmelsen giver mulighed for, at der kan fastsættes en overgangsordning for i hvilket omfang ledige, der ved lovens ikrafttræden den 1. januar 1996 enten har påbegyndt eller fået afgivet et konkret tilbud eller har opnået ret til etableringsydelse, eller til at afstå fra tilbud efter § 32, får mulighed for efter de hidtil gældende regler at gennemføre tilbudet, at få etableringsydelse eller at afstå fra tilbud efter § 32. Der vil blive fastsat en frist for, hvornår tilbudet senest skal være påbegyndt, antagelig den 1. april 1996.

Børge Bakholt (S) fmd. Ole Vagn Christensen (S) Poul Erik Dyrhund (S) Lone Møller (S)
Jens Peter Vernerisen (S) Aage Frandsen (SF) nfmd. Vibeke Peschardt (RV)
Jette Gottlieb (EL) Peter Duetoft (CD) Helge Sander (V) Charlotte Antonsen (V)
Flemming Oppfeldt (V) Ulla Tørnæs (V) Bendt Bendtsen (KF) Frank Dahlgaard (KF)
Brian Mikkelsen (KF) Annette Just (FP)

Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.